

ENTREVISTA A JOSEP A. PLANELL, PRESIDENT DE LA XARXA VIVES D'UNIVERSITATS

Anem cap a una formació universitària personalitzada”

Josep A. Planell Estany (Barcelona, 1951) és llicenciat en Física per la Universitat de Barcelona i doctor en Ciència dels materials per la Universitat de Londres. És president de la Xarxa Vives d'Universitats i rector de la Universitat Oberta de Catalunya

GEMMA MARTÍ

Què ha de ser la universitat avui?

Hauria de tenir dues funcions. La històrica de reflexió, crítica, debat científic i social i, en segon lloc, ser l'espai on s'ofereix una formació professionalitzadora.

Ho aconseguirà?

Diria que sí. Del món universitari ha sorgit bona part dels corrents de renovació social i política a Espanya, d'una banda, i de l'altra ens preocupem perquè la universitat garanteixi l'ocupabilitat dels graduats.

És prou estreta la vinculació entre el món universitari i l'empresarial?

És una relació que s'ha d'anar actualitzant però, en línies generals, hi ha un bon encaix entre l'oferta formativa que ofereix la universitat i què demanen les empreses. Cal passar per la universitat, que imparteix coneixements acreditats, però també tenir clar que aquest procés d'aprenentatge no acabarà als vint i pocs anys, sinó que serà al llarg de la vida.

Formació continuada.

Sí, és necessària una etapa de formació inicial, els graus, però cal continuar formant-se, posant-se al dia, perquè vivim en un món molt canviant i tampoc tindrem una mateixa feina al llarg de tota la trajectòria professional.

Les professions ja no són “de per vida”.

La societat avança ràpidament i cal adaptar-se a aquests canvis, el que també pot comportar tenir diverses professions al llarg de la vida, i formar-se per exercir-les.

Quins són els principals problemes que viuen les universitats?

La situació econòmica que pateix el país ha comportat problemes de finançament, de reposició de professorat, etc., especialment en el cas de les universitats públi-

ques. De tota manera ja fa molts anys que al sistema universitari espanyol hi ha veus que apunten una necessària evolució.

A què es refereix?

Els problemes que tenen les universitats són d'estructura funcional, de com s'acrediten les titulacions, de finançament i de preus de matrícula.

I quina seria una possible solució?

Un accés lliure a les universitats, amb una matrícula baixa i subvencions per aconseguir una qualitat raonable. Això implica que l'Estat posa els diners, però també decideix el nombre d'universitats, de titulacions... però, per optimitzar el sistema i que sigui sostenible, hauria de donar més autonomia als centres.

Què més caldria per aconseguir aquesta sostenibilitat?

[EL CORREDOR MEDITERRANI DEL CONEIXEMENT]

“Podríem dir que la Xarxa Vives d'Universitats és el corredor mediterrani del coneixement, i busca coordinar 21 universitats dels quatre estats membres que tenen com a nexa en comú la llengua i la cultura catalana. Està molt enfocada a la preservació de la nostra llengua i cultura”, explica el Dr. Planell.

Les universitats americanes fa temps que discuteixen el concepte del “triangle de ferro”, l'equació de tres conceptes com l'accés dels estudiants, la qualitat de l'ensenyament i el seu cost. Qualsevol canvi en una de les variables afecta directament a les altres. Moltes, com el MIT o Yale, aposten per l'educació virtual per abaratir costos i així augmentar la qualitat i l'accés.

I s'eliminarien les aules?

Es mantindria la presencialitat en el que fos imprescindible. Viurem un procés de desintermediació de l'educació superior, amb un professor que deixarà d'explicar coneixement per convertir-se en un guia que connecta coneixement.

És factible a les universitats d'aquí?

Encara no hi hem arribat, però això és degut al sistema universitari espanyol. Si entres en un món més virtual, tot canvia.

El professor farà de guia i ajudarà a l'alumne a connectar coneixement”

L'estudiant està preparat per a aquests canvis?

Està preparat i els demana. Hi haurà una major personalització de la formació i tot-hom es farà la formació a mida. El grau serà una base, i després hi haurà aquesta universitat personalitzada, d'acord amb les necessitats de cadascú en cada moment de la seva etapa professional.

uns MOOC sobre llengua i cultura catalana pensant en aquells estudiants de fora que vinguessin aquí perquè poguessin tenir una formació bàsica sobre la llengua i la cultura catalana. Avui impulsa les lligues de debat universitari, que aquest any ha estès a la Secundària i que són molt motivadores per a l'estudiant”